

Informasjon til foresatte

Kapittel 1: Tall og regning

Kapitlet handler om store tall og regning med de fire regneartene (addisjon, subtraksjon, multiplikasjon, divisjon). Mye av dette er repetisjon for barna, men forståelse for tallene og regning med de fire regneartene er viktig fordi det ligger til grunn for mye av matematikken vi trenger og lærer i skolen.

I starten av kapitlet repeterer vi de ulike plassene i tallsystemet vårt: enerplass, tierplass, hundrerplass osv. For å kunne regne må barna forstå dette. Undre dere gjerne sammen med barna om store tall. Hvor mange riskorn er det egentlig i en pakke ris? Hvor mange minutter har barnet levd? Hva med mor eller far? Eller kanskje besteforeldre eller oldeforeldre?

Så repeterer vi regnemåter i addisjon og subtraksjon som barna har jobbet mye med tidligere. «Nærmeste enkle tall» er en god hoderegningstrategi. Det innebærer å regne f.eks. $67 + 59$ som $66 + 60$. Oppstilling, tallinja og omgruppering er andre gode måter å regne på som barna kan velge blant. Oppstilling er den regnemåten de fleste foresatte lærte da de gikk på skolen. De fleste barn strever med å huske alle trinnene i utregningen når de regner med oppstilling. De gjør færre feil når de regner med nærmeste enkle tall, omgruppering eller tallinja. For oss voksne kan regning med nærmeste enkle tall, omgruppering og tallinja virke fremmed, men det er enkle og effektive regnestrategier.

Videre repeterer vi regnemåter i multiplikasjon og divisjon. Multiplikasjon med rutenett støtter opp under oppstilling som barna blir kjent med i dette kapitlet. I divisjon repeterer vi divisjon med utdeling. Divisjon med utdeling kan se slik ut:

$$\begin{array}{r} \boxed{6864 : 6} \\ 6864 : 6 = \\ - 6000 \qquad 1000 \\ \hline 864 : 6 \\ - 600 \qquad 100 \\ \hline 264 : 6 \\ - 240 \qquad 40 \\ \hline 24 : 6 \\ - 24 \qquad 4 \\ \hline 0 \qquad 1144 \end{array}$$

Denne regnemåten minner mye om standardalgoritmen som mange foresatte lærte da de gikk på skolen, men den skiller seg fra den ved at vi deler ut mer intuitivt. Med standardalgoritmen ville vi sagt: «1 delt på 5 går ikke. 16 delt på 5 er 3, 3 ganger 5 er 15.» Med divisjon med utdeling sier vi: «Hvilket tall er nærme 165 og kan deles på 5? Jo, 30, og 30 ganger 5 er 150.»

Det er nyttig hvis dere voksne også setter dere inn i de ulike strategiene. Mange voksne synes det er oppklarende å lære andre strategier enn oppstilling, fordi de da forstår mer av hva de gjør når de regner med oppstilling, og da regner mindre feil. Dere kan også lære mye av å la barna deres forklare hvordan de tenker når de regner. La det gjerne gå sport i å prøve å løse regnestykker så effektivt som mulig. Et regnestykke som $36 \cdot 19$ kan for eksempel løses ved å tenke $34 \cdot 20 - 34$ som er ganske mye enklere. Når dere gjør lekser sammen, er det fint om dere oppfordrer barna til å vurdere tallene først og deretter velge passende regnemåte.

Spill som f.eks. Yatzy hjelper barna til å regne effektivt i tallområdet 0–20. Effektive regnestrategier i dette tallområdet danner grunnlaget for effektive regnestrategier med større tall. Selv om barnet har blitt større, vil det fortsatt være gunstig med denne typen øving i de fire regneartene.